

bus quæ ad narium summa pertinent, ac grauedines nuncupamus, accidere experimur. adeo sanè ut si adamussim singula perpendimus, necessario per olfactus organorum sinus foramina ue aut cribri aut spongiæ modò forata, quum lege Naturæ homo dispensatur, nihil pituitæ defluere fatendum erit: & si fortè casu defluit, non minus præter naturam fluxum esse donabimus, quàm quum foramina quæ ad glandis exsculpuntur latera, totam pituitam non adamussim deducunt, hæcquæ deorsum uersus foramen dorsali medullæ transmittendæ paratum decumbit: ac cum dorsali prolapsus, in dorsum, & dein secundum neruorum ductum modò in brachia, modò in crura, modo in lumborum musculos, modò aliò quouis promanat. ut nunc taceam, quàm grauiter Natura ueniret incusanda, quæ tam patètes amplosquæ pituitæ in caluariæ amplitudine, dum adhuc tenuis aquea est, ductus fecisset, adeo autè retortos angustosquæ & inflexos in octauo capitis ossis produxisset.

DE CEREBRI PLEXIBVS, QVORVM

alter reticulari, alter secundarum efformato plexui similis esse creditur.

Caput XII.

HVC facit maximè decimè quarti Capitis libri tertij figura, & huius libri figura quarta & quinta ad O, O, sexta ad M, N. & dein tota ferè decima sexta & decima septima.

In lib. de Venarum & arteriarum sectione.

Quantum Galeno dissectionis professorum facile principi à medicis & Anatomicis illum secutis nonnunquam præter rationem attributum sit, uel beatus ille & mirabilis plexus reticularis attestatur, quem is nullibi non in suis libris inculcat, quoque nihil frequentius medici in ore habent, eumque etià si nunquā (uti ferè nulla in humano corpore) uiderint, ex Galeni sententia enarrant. Verum ut alios taceam, ipse meam stupiditatem & nimiam in Galeni aliorumque Anatomicorum scriptis fidem haud satis demirari possum, qui adeo in Galenum affectu laborauerim, ut nunquam in publicis sectionibus humanum caput, absque agnino aut bouino ostendere aggressus fuero, ut quod in homine nequam reperi, id ouillo capite refarcirem, spectantibusque imponere, ne plexum illum nomine omnibus notissimum, nequam inuenisse diceret. Nihil enim minus à soporalibus arterijs, quàm eius modi reticularis plexus, quem Galenus recenset, perficitur. Multoque minus arteriæ foramen quod ipse tradit ingrediuntur, aut totæ etiam in plexum illum absumuntur. Primum enim tota soporalis arteria dextra (est enim eadem utriusque ratio) caluariam petens per unum foramen diuisa, uti Galenus commemorat, non ingreditur, uerum ubi ad caluariæ usque basin conscendit, insignem sui propaginem ad foramen nerui sexti neruorum cerebri transmittit, quæ unà cum grandi uena sibi coniuge in dextrum, primum uel duræ cerebri membranæ sinum exhauritur. Secundò soporalis arteria nequaquam commune foramen cum tertio neruorum pari obtinet: uerum longè maiori industria, quàm Galenus arbitrabatur, rerum Opifex usus est, maiori namque soporalis arteriæ ramo obliquum & in osse diu procedens foramen machinatus est, in cuius ductu id fieri uoluit, ob quod Galenus plexum efformatum confinxit. ut enim uitalis spiritus in multis gyris anfractibusque arteriæ excoqueretur, aptaque animi mali spiritu efficiendo materia fieret, Galenus arteriam ilico atque in capitis amplitudine ingressa esset, in innumeros ramos diffundi dicebat, qui inuicem ita imponeretur commisceretur ue, ut plexum efformare uiderentur illi similem, qualem in collecto piscatorio reti fieri cernimus: aut illi plexui, qui ex pluribus inuicem incumbenibus retibus consurgeret. Atque hunc plexum inter os & duram cerebri membranam fieri asserit, interim tamen duræ membranæ portunculæ quæ os succingeret, plexui substrata. Deinde ut plexus ille ex uno uase, aut si dextrum sinistro coniunctum fingit, ex duobus complicari incipit, ita quoque plexus huius furculos sensim colligi, ac tandem in duo rursus uasa desinere attestatur, molle illis uasis respondentia, quæ plexum efformare dicebatur. Quam uerò hæc ab omni prorsus ueritate sint aliena, quantumque Naturæ oscitantiam arguant, is demum percipiet, qui ueram eius arteriæ soporalis rami seriem didicerit, quem per oblongum illud ossis foramen in caluariam penetrare diximus: & ut praeterea taceam, expenderit pariter, quàm impossibile sit uasa æquè grandia cerebrum petere, atque in caluariam primum perungunt, quum tam insignes rami duræ membranæ latera, & per foramina secundi paris neruorum ad oculos, ac ad narium amplitudinem ab illis uasis priusquam tenuem accedant cerebri membranam dispergantur. Cæterum quæ horum uasorum uera sit series, in tertio libro dum cerebri uasa non minus quàm reliquas corporis uenas & arterias persequeretur, adeo uerè & ad amussim describere conatus sum, ut hic locus nequam eius

eius serie enarrationem expectat: uerum si memoria quæ illic complexus sum exciderint, eò lectorem remitto, hortor que ut illo capite diligenter perlecto, id uniuersum hinc denuò poni sibi persuadeat. Porro ut huius soporalis arteriæ rami sobolem ibidem enarraui, sic etiam plexus, quem extimo fetus inuolucro comparamus, naturam quoque inibi recensui: ac proinde in præsentia duntaxat superest, ut studiosos qui duobus proximè præcedentibus annis mihi secanti non astitere, sedulo ad uisum horter, quo iam admoniti, corporis humani fabricam Galeni meaque descriptione perlecta diligenter expendant, in posterumque Anatomicorum libris minus fidei adhibeant. Hic autem denuò cerebri plexuum obiter memini, ne quid in cerebri constructione hoc libro præterisse uiderer. Atque quo minus id fiat, singula sensuum organa seriatiim iam aggrediar.

DE OLFACTVS ORGANO.

Caput XIII.

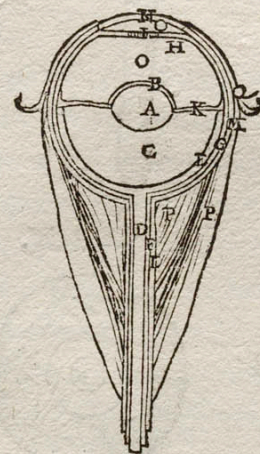
In lib. de Venarum & arteriarum sectione.

Libri quarti tertium Caput conscribens, atque necessario propter neruorum seriem olfactus organi constructionem prosequens, arbitrabar me hoc loco certius aliquid de olfactus instrumento præcepturum, quàm illo Capite nudam constructionem enarrans, faciendum duxeram. Verum quum aliud nihil certius mihi studiose admodum odoratus organi naturam inquirenti haftenus occurreret, præsens Caput cum illo commune esse uelim. Præter duos enim illos neruis non absimiles cerebri processus, qui in octauo caluariæ ossis sinus pertingunt, & frontis ossis sinus, & substantiam illis contentam, & foramina tum duræ cerebri membranæ, tum ossium hic recensere possem. Nollem namque hic de odoribus, & huius sensus medio, & dein temperie aliquid pertractare, ne in immensum hic meus conatus, qui præter opinionem iam excreuit, impensius crescat.

DE OCULO VISVS INSTRUMENTO.

Caput XIII.

PRIMA DECIMIQUARTI CAPITIS FIGURA.

Hæc figura earum quæ præsentis Capiti præponuntur prima, alteram oculi partem exprimit, una sectione ab anteriori sede per posteriorem, atque ita per neruum uisorium diuisi: perinde scilicet, ac si quis diuisæ secundum longitudinem cepæ alteram partem ea superficie delinearet, quæ alteri parti connata continuasque fuerat. Atque hoc quoque modo cælos, & quatuor elementa in plano depingere solemus.

- A Humor crystallinus.
- B Tunica anteriori humoris crystallini sedi obducta, & tenuissima ceparum pellicula instar pellucida.
- C Humor uitreus.
- D Nerui uisorii substantia.
- E Tunica quam reti assimilamus, quamque resoluta uisorii nerui efficit substantia.
- F Tenuis cerebri membrana portio, neruo uisorio obducta.
- G Uea tunica, in quam tenuis uisorium neruum induens membrana degenerat.
- H Hac sede ueua tunica in posteriora comprimetur, neque corneam exterius illi obductam contingit tunicam.
- I Foramen, quo ueua foratur, ipsaue pupilla.
- K Tunica ab ueua initium ducens, & cilijs seu palpebrarum pilis imagine correspondens, ac interstitium pariter utriusque humoris ab aqua.

Hh 4 L Duræ